

Handledning till filmen

Matchdag

Presentation och länk till filmen
finns på kollpalagen.se/filmer

Om filmen

Idrotten ska vara lika för alla, samtidigt möter många motstånd och orättvisor som gör det svårt att delta på lika villkor. Aisha och hennes fotbollslag ska spela bortamatch. Redan innan matchen hinner dra igång möts hon av blickar och skämtsamma kommentarer om hennes utseende. Aisha försöker fokusera på matchen, men bemötandet från motståndare och domare gör det svårt.

Syftet med filmen är att lyfta frågor om kränkningar, fördomar och olika former av hatbrott som kan hända inom idrotten, och vad en kan göra för att motverka rasism i samhället.

Material: Power point, papper och pennor om så önskas.

Länk till filmen: [KOLL PÅ LAGEN | Matchdag \(6 minuter\)](#)

Förberedelser: Ladda ned power pointen till filmen under fliken “Ladda ned presentation till filmen”.

Instruktioner

1. Introövning

Visa **bild ett** på powerpointen och berätta att dagens workshop kommer att bestå av gruppdiskussioner och filmvisning. Syftet med workshopen är att lyfta frågor om kränkningar, fördomar och olika former av hatbrott som kan hända inom idrotten, och vad en kan göra för att motverka rasism i samhället.

Visa **bild två** och gör följande associationsövning:

- Be varje ungdom att avsluta meningen **“Rasism är...”**

Vad är rasism?

Rasism innebär förenklat att människor rangordnas och behandlas sämre utifrån föreställningar om att ens hudfärg, etniska, kulturella och/eller religiösa tillhörighet är olika mycket värda. En vanlig föreställning är att rasism bara handlar om idéer och värderingar, men rasism är också något som både människor och samhället gör. Det kan ske både medvetet och omedvetet (Källa: Barnombudsmannen, 2012).

2. Filmvisning och diskussion

Visa **bild tre** och visa filmen.

Diskutera frågorna sedan följande frågor:

- Vilka tankar väcker filmen? Känner ni igen det som händer?
- Vilka exempel på rasism kan ni se i filmen?
- I filmen möter Aisha motstånd från flera håll. Är det skillnad om en motspelare, en tränare eller en domare bemöter en på ett orättvist sätt?
- Hur tror ni Aisha mår i den här situationen?
- Varför gör Jenny som hon gör innan och under matchen?
- Hur tycker ni domaren bemöter spelarna från de olika lagen och deras tränare?
- Är rasism olagligt

3. Genomgång lagar från filmen

Visa **bild fyra** och förklara vad förolämpning, hets mot folkgrupp och minoritetsstress innebär utifrån beskrivningarna nedan och beskrivningarna på power pointen. ↩

Faktaruta: Vad är förolämpning?

Förolämpning är ett brott när någon säger eller gör något nedvärderande till någon annan. Det kan handla om kränkningar kopplat till en persons sexualitet, utseende osv. Ett exempel från filmen är Jennys kommentar "Är det din pappa som säger åt dig att du ska ha på dig den där jävla äckliga grejen på huvudet, eller?" till Aisha.

Faktaruta: Vad är hets mot folkgrupp?

Hets mot folkgrupp är t.ex om en åskådare säger eller gör något kränkande mot en folkgrupp, t.ex gör en nazihälsning. Det är en lag som förbjuder hot, hat eller uppmaning till våld mot olika grupper i samhället. Även om all rasism är negativ för båda individen och samhället, så är det inte alltid olagligt. Ett exempel är vardagsrasism som kan vara rasistiska kommentarer, skämt eller upprepande frågor om ens ursprung.

Faktaruta: Vad är minoritetsstress?

Att leva med risken för att bli utsatt för rasism kan leda till minoritetsstress, som är en stress eller oro för att behöva möta negativa fördomar utifrån den sociala grupp du tillhör. Stressen kan vara påfrestande, både mentalt och fysiskt.

4. Avslutande reflektion

Visa **bild fem** och ha en avslutande diskussion.

Diskutera frågorna:

- Hur kan en hjälpa till att motverka rasism i samhället?
- Vad behöver förändras för att personer inte ska behöva utsättas för rasism?

Om du vill kan du även läsa upp följande citat om hur rasism inom idrotten kan uttrycka sig.

“Orättvisa kan vara att ha en son som inte får starta och ta plats i laget. Eller man har kämpat sig upp till en plats, så kommer en annan person som inte har kämpat lika mycket och tar den platsen. Och rasism kan vara allt från att tränare inte gillar bakgrunden på spelaren, kanske bänkar spelaren, inte låter den starta fast den har en startplats. Jag känner många skickliga spelare som inte får starta. Det är inte rättvist.”

Visa slutligen **bild sex** och tipsa om vår hemsida kollpalagen.se där det finns liknande övningar och fler filmer. På bild sex finns även vår Instagram där en kan följa projektet.